

~~2~~
276

V. 385

Skaidras sinnas

par

palihdsibas = lahdi preefch Luttera
draudsehm

Kreemu walsti,

Latweefcheem farakstias

no

Rihgas Dohmes basnizas wezzaka mahzitaja

W. Hillner.

Ehi grahmatina drifkes islaista

no

palihdsibas-lahdes aprinka-beedribas
Rihgas pilskata.

Rihga, 1860,

drifkehjs pee W. J. Sacker.

Valsts Arhivs.

J. Nr. 2495.

1862

3
178

Eintrag

Eintrag

Eintrag

Eintrag

Brief drifft pehz tahm eefsch liffumeem nospreestahm
sinnahm.

Rihgâ, 25tâ August mehn. deenâ 1860tâ gabbâ.

Dr. C. C. Napiersky,
drifkejamu grahmatu pahrluhfotajs.

Eintrag

Eintrag

Eintrag

~~79 70-247~~
0306054947

Suhs, mihli Luttera=tizzigi Latweefchi, laikam jau gan no saweem mahzitajeem buhseet dsirdejufchi, gan Latweefchu Awisēs (1860tā gaddā 24tā nummeri) woi grahmata, ko Widssemmes zeenigs Generalsuperdents Bifkaps Walters Widssemmes draudsehm islaidis, lassijufchi, ka muhsu schehligs Keisers jau 1858tā gaddā irr wehlejis eezelt palihdsibas=lahdi preeksch Luttera draudsehm Kreewu walsti un pats winnas likkumus ar sawu wiffaugstaku pawehleschanu irr apstiprinajis. Arridsan ihpaschi par teem tizzibas=brahleem, kas leelā Sibirijā irr nodsihti un tur sawu behdu=muhschu dsihwo, basnizās un Latweefchu Awisēs (1859 Nr. 3 un Nr. 18 peelikkumōs) skaidrakas finnas esat dabbutjufchi un winnu truhkumu laizigā un garrigā buhschanā tā pee firds nehmuschi, ka labba teefa naudas no Latweefchu draudsehm irr famesta un Rihta=Sibirijas mahzitajam nosuhstita. Par scho naudu jau pehrna gadda Latweefchu Awischu peelikkumā Nr. 18 sinnas, zil lihds tam laikam sinnamas, jums irr dohtas. Taggad Irkuzkas mahzitajs Rossmanns irr lizzis norakstih wiffu to rehkinuma grahmatu, tur winsch peerakstijis wiffu, ko winsch no mihlestibas dahwanahm preeksch Luttera=tizzibas beedreem Rihta=Sibirijā dabbutjis un ko winsch teem un ihpaschi tam jaunam zeemam Werchne Sujetuk par labbu irr isdewis. Scho norakstitu rehkinuma-grahmatu winsch irr

atfubtijis Pehterburgâ zeenigam Biskapa-kungam Ullman-
nam un no tahs irr redsams, ka Kossmann mahzitajs
libds fchi gadda Janwar-mehnescham pawissam dabbujis
3593 Rubl. 28 Kap. sudr. un ka schihz nandas leelaka
puffe prohti 2482 Rubl., kas winnam aissubtita zaur
Biskapa Ullmanna rohkahm, Kursemmè un Widsemme
wisswairak no Latweeschu draudsehm irr samesta. (Schinni
rehkinumâ arridsan tee 1367 Rubl. atrohnami, ko Schulza
mahzitajs Awischu peelikkumâ 1859 Nr. 18 peeminnejis
un kas tobrihdi wehl nebija tiffuschu Irkuzkas mahzitaja
rohkâs.) Isdohschanas rehkinums rahda, ka libds 18tai
Mai deenai 1860 jau isgahje 2401 Rubl. un 1 Kap.,
jo mahzitajam bija ja-isdohd:

	Rubl.	Kap.
nabbagu dahwanas gan tai jaunâ zeemâ, gan zeetumneekeem un ittin tukfscheem tizzibas-beedreem, kam zittam ne drehbes muggurâ tanni warren aukstâ semmè . . .	415	90
us atdohschanu wisswairak teem zeema fain- neekeem un eedsihwotajeem, kam sirgus lohpus, semneeku rihkus un zittas wai- jadsigas lectas waijadseja pirktees . . .	1323	—
preeksch 3 jaunu mahju ustasschanas, lai laudim newaijadseja bedrès dshwoht . . .	320	—
par 600 balku zirschanu preeksch jaunu fkohlas un luhgshanas nammu . . .	60	—
fkohlmeisteram, kas Pinau un Zggauuu behrnus mahza, gadda lohne . . .	70	—
par wezzu Irkuzkas ehrgelu aissweschanu us to tablu zeemu . . .	40	—

	Rubl.	Kap.
par grahmatahm un grahmatu flappi un basnizas wihnu	25	80
par ffrühwera mahju un lauku no 9 puhra weetahm, firgu, gohwim un daschahm zittahm leetahm, preeksch nabbageem zeema laudim, naudas stelleschanu ar pasti u. t. j. pr.	146	31

Tas wifs kohpà irr 2401 Rubl. 1 Kap.

Tad uu Kossmann mahzitajam wehl atlikke 1192 Rubl. un 27 Kap. un lihds ar 66 Rubl., fo jau atdab-
bujis no tahs isleenetas naudas, pee wianna bija 1258
Rubl. un 27 Kap. bet Biskapa Ulmanna rohkàs Pehter-
burgâ taggad wehl stahw 873 Rubl. un 60 Kap. —
Woi to dfridoht mums naw japreezajohs, fa Deews tas
Kungs scho mihlestitas darbu tik labbi paschfihris! Peels
pults behdigu tizzibas = brahlu un mahsu, zitti zeetumâ,
woi flimmàs deenàs atweeglofchanu dabbujufchi meefigâ
truhkumâ, dascheem, kas tanni Lutturu zeemâ jaunu
dfrihwi gribbeja usnemt, mahjas, lehpi, un zittas buh-
fchanas eesahkums irr gahdahts, ffohlmeisters Pinnu un
Jggauau behrnus mahza un ar masahm ehrgelehm dsee-
dadami schee tahlu aisklihduschchi gan Deewu flawe un pee-
luhds par teem tizzibas = beedreem, kas ar sawahm mih-
lestibas = dahwanahm jau tik dands irr palihdsejufchi. Râ
tad winneem un mums nebuhs wehl leelaks preeks,
kad jaunais ffohlas = un luhgfchanas = nams, preeksch fo
kohki gan nolaihti bet 20 werstes tahlu japeewedd, buhs
gattaws, kad ihsti mahzihts un derrigs ffohlmeisters no
Widsemmes, kas jau irr usrunnahts, buhs turp aif-

brauzis un ikdeenas behrnus mahzihs, ikfwehtdeenas wez-
 zakeem Deewa wahrduhs fluddinahs. Ja no Kofsmann
 mahzitaja rehkinuma wissu to zilweku wahrduhs, kam
 winsch palihdsejis, schein warretu peekst, tad gan daschs
 labs juhfu starpa, miht lassitaji, pasihstu kahdu nelaimigu
 raddu woi draugu, kam tur tabla Sibirijsa woi pee mee-
 fas, woi pee dwehseles arridsan zaur juhfu mihlestitas
 dahwantinu effat palihdsejufchi labba darriht. Bet kaut
 arri wahrdu un waigu ne weenam no teem nepasihstum,
 tatschu sinnam no Deewa raksteem (Pahwila graham. us
 Ewesereem 4, 4—6) ka mehhs ar winneem effam Weena
 meefa un Weens Gars, ka mums irr Weens Kungs,
 Weena tizziba, Weena Kristiba, Weens Deews un
 Tehws, kas irr pahw wisseem un zaur wisseem un eefsch
 mums wisseem. Tapehz, miht tizzibas=beedri! muhsu
 firdim ar kristigu mihlestita buhs eefst un eeschehlotees
 ne ween par teem, kas sawu noseegumu deht no muhsu
 tehwu=semmes us Sibirijsu irr nodsiht, ne ween par
 teem, kas laizigu truhkumu un nabhadsihu reds, bet ar-
 ridsan par teem tizzibas=beedreem, kas ar sawu gohdu
 Kreewu=semme nogahjufchi, jeb turpat dsimmufchi un
 augufchi warr buht deenischku maiff gan nopeln, bet pee
 dwehseles apkohpfchanas un tizzibas=leetahm baddu zeefsch.
 Un tahdu leels pulks pa wissu leelu Kreewu walsti irr
 isfaisihts. Wisswatraf tahdahm isfliduschahm draudsehm
 un dwehselehm par labu muhsu augstaka basnizas teefa
 irr isluhgufi un muhsu scheligs Reisers, kas gribb, lai
 irr muhsu isflidufchi brahli nepanihst, bet sawu Lut-
 tera tizzibu kohpi un turr, irr pawehlejis, to palihdsibas=
 lahdi preeksch Luttera draudsehm Kreewu=semme eezelt.

Bet kad lahde tukfcha, tad ta ne ko newarr palihdseht un ta tikkai warr pilditees, kad tahs Luttera draudses, ko Deewa schelastiba ar laizigahm un garrigahm dahwanahm swehtija, par tizzibas-beedru truhkumu skaidru sinnu dabbu un firdis un rohkas teem par labbu ar kri-ftigu mihlestitbu atdarra. Tadeht effam apnehmufchees, ir jums, mihti Luttera=tizzigi Latweefchi! schinnis lap-pas skaidrakas sinnas par schihs palihdsibas=lahdes kri-ftigu darbu doht un jums issitahstih

I. zik lohti muhsu Luttera=tizzibas beedreem Kreewu=femmé waijaga, ka mehs teem palihdsam un

II. ka zaur to jaunu palihdsibas=lahdi warram zerrecht teem palihdseht.

I.

Kad gribbam atsiht, zik lohti Luttera=tizzibas beedreem Kreewu=femmé muhsu mihlestitbas palihga waijaga, tad mums papreeksch jassinn, zik gan Luttera=tizzigu irr pa wissu Kreewu=walsiti un kahda wihsé tee dschwo un lihds schim ar Deewa wahrdeem un dwehfeles kohpfschanu bija apgahdati.

Pa wissu Kreewu Keisera walsiti bes Pinnu un Pohlu semmes, kam fawa ihpafcha waldischana laizigas un basnizas leetas irr *), gan schi laika lihds diwi millioneem jeb diwi tuhkstofschreis' tuhkstofscheem Luttera draudses lohzeckleem dschwo un pehz dsimmufschu un mirruschu skaita warr isrehknaht, ka Kursemmé, Widsemmé un Zggaunu=femmé diwi dallas un wissä zittä Kreewu=walsiti ta tre-

*) Pinni wissi pee Luttera=tizzibas peederr, Pohds kahdi 270,000 Ewangeliuma=tizzigi stary Kattoleem dschwo.

ſcha dalka, tas irr kahdi 600 tuhſtoſchi Luttera-tizzigi rohdahs. No ſcheem tiffai beesaki kohpà dſihwo Pehterburgas pilſſſata Luttera draudſes no Wahzu, Sweedru, Pinnu, Latweeſchu un Jggauuu tautas (kam taggad ifkatrai ſawas baſnizas un ſawas wallodas mahzitaji irr) — Pinni pa Pehterburgas guberniu (ar Pehterburgas eedſihwotajeem kohpà kahdas 150,000 dwehſeles) un tad atkal tee jau fenn no Wahzſemmes atnahkuſchi ſemmes kohpeji, kas wiſſwairak pee leelas Wolga-uppes Saratowas un Samaras guberniàs, pee Kaukaſus kalneem un ne tahtu no mellas juhras Jekaterinoslawas, Kermes, Krimmes un Beſſarabias guberniàs leelòs zee mòs irr apmettuſchees un gan pahrafi pahr 300,000 dwehſelehm ſkaita.

Kas tad wehl pahri pahr ſcheem 450,000, gan wairak ne ka 100,000 Luttera-tizzibas zilweſi, tee pa maſakeem pulzineem jeb ittin retti irr iſſlihdinati pa wiſſu leelu Kreewu-walſti. Pehterburgas gubernià Pinneem jau no Sweedru laiſeem irr baſnizas un mahzitaji, Pehterburgas pilſſſatà tàpat, kà Maſkawà un wehl kahdòs leelakòs Kreewu pilſſſatòs un arridſan teem no Wahzſemmes atweſteem ſemmes kohpejeem jeb koloniſteem apakſch Kreewu Keiſereem irr pawehlehts un palihdſehts, ſewim baſnizas, ſkohlak un mahzitajus gahdaht. Bet wiſſgruhtaki teem irr, kas pa maſakeem pilſſſateem, jeb pawiffam weentuli uſ ſemmelhm iſſlihdinati neſpehi par draudſehm ſabeedrotees un nedſ pee baſnizas nedſ pee mahzitaja newarr tiſt. Kad Luttera-tizzigus Latweeſchus Keiſchòs un Witebſkas gubernià, fur leela Krihzburgas draudſe irr, uſ 40,000 dwehſelehm rehſina, tad bes tam

tahdu isflibdufchu buhs wairak ne ka 60,000 zilweki. Un tahdi, woi nu irr wirfneeki woi saldati, woi dakteri un apteekeri, woi prezgineeki un ammatneeki, woi deenesta laudis un strahdneeki, woi augsti waldineeki, woi nabbagi zeetumneeki pilzfatos un uf semmehm, krohna un kungu deenesti, pabrikees un tulfneschös, — ne weenä gubernia netruhft. Wisseem scheem 100,000 Luttera-tizgibas lohzeleem kohpa irr kahdi 50 mahzitaji un stary scheem 15, fo schehligs Keisers ween preeksch faweem Luttera tizzigeem saldateem un wirfneekeem turr, ka winsch arridsan pilzfadneeku draudsehm daschas weetäs palihgu pee mahzitaju un basnizu usturrefchanas pasneeds. Pehzfkaita arridsan ar 50 mahzitajeem preeksch 100,000 dwehselehm ittin labbi peetiftu, ja ifkatram buhtu draudse no pahri tuhktoschahm dwehselehm, kas ne zil tahlu no mahzitaja weenä gabbala kohpa dschwotu. Bet ta deewamschehl newaid wis un ta wiffleelaka gruhtiba pee scho dwehsehu apgahdaschanas irr ta, ka winnu dschwolki pa wiffu besgalla leelu Kreewu-walsti pahrlieku tahlu irr isfkaisiti. Kas to gribb skaidri prahta fanemt, zil warren leela pasaules gabbala Kreewu semmes Luttera-draudse irr isflibdufi, tas lai nemm pee rohkas Girohpas un Abstas lantkahrts un winnu ihstahstifchanas no mahzitaja Schulza, woi mahzitaja Bertholza grahmatu: Sinnas par Kreewu Keisera walsti un to pee schihs grahmatas peederrigu lantkahrtri. Bet kaut arridsan schihs grahmatas newarr dabbuht lassih, tatschu warrehs fapraht, fo scheitan stahstifim, ja tillai wehra leek, ka kwadrata juhdsse irr ischetrfantigs semmes gabbals, juhdsi garsch un juhdsi plats un ka Widsemmei 832, Kursemmei 498

un Jggaunu semmei 370 tahdas kwadrata juhdses irr. Schinnis muhsu trijās guberniās Luttera draudsehm irr feschas basnizas = teefas, prohti Widssemmes, Rihgas pilsfata, Sahmu semmes, Jggaunusemmes, Kehweles pilsfata un Kursemmes basnizas teefa. Pee schihs Kursemmes basnizas teefas aprinka wehl peekriht Luttera draudses no tahm 6 guberniahm Rowno, Wilna, Grodno, Witebsk, Minsk un Mogilew un scho feschu guberniu leelums irr 5772 □ juhdses, tas irr 700 □ juhdses wairak ne ka wissai Pruhfchu kehina walsti. Zittas Luttera draudses pa wissu plaschu Kreewu semmi tahm diwi Luttera basnizas = teefahm peedallitas, kas Pehterburgā un Maskawā irr eezeltas. Pee Pehterburgas basnizas = teefas aprinka peederr 18 gubernias no muhsu rihta juhras, no baltas un no seemela leddus juhras lihds mellai juhrai un Turku rohbescheem un schi gabbala leelums irr rehkinajams us 41,000 □ juhdseshm, bet Maskawas basnizas teefai jagahda par Luttera draudsehm 21 guberniās, kas wairak us rihta pussi stahw un pahr 37,375 □ juhdseshm steepjahs un bes tam wehl par teem Luttera tizzigeem, kas iskaisiti dschwo ap Kaukausus kalneem un pa leelu Sibirijas semmi, kas no leddus juhras lihds Kineseru rohbescheem aiseet un weena patti jau tik pahrleeku leela, ka wairak ne ka 228,000 □ juhdses apnem.

Kad nu arridsan Kaukausiju un Sibiriju ne mas nepeeleek klah, tad tahs 45 gubernias kas pee Kursemmes, Pehterburgas un Maskawas basnizas teefahm peekriht, kohpā tik leelas, ka wissas zittas Sirohpas Heiseru un Kehninu walstis bes Kreewu Heisera walstis un us tahdu, lihds 84,400 □ juhdseshm leelu pasaules gab-

balu ifklibduschi muhsu 100,000 tizzibas-beedri, tikkai
 no 50 mahzitajeem irr apgahdati. Tad gan warr brih-
 nitees un prassih: kà tad mahzitaji to warr eespeht, ka
 wisseem, kas tik tahlàs weetas noklibduschi warr Deewa
 wahrdus fluddinaht un fwehtus Sakramentus pasneegt?
 Ak, mihi tizzibas-beedri, ta jau irr ta nelaima, ka to
 nespeh, jebfchu gan mahzitaji tahlus zellus brauz un ne
 tà, kà pee mums iffwehtdeenas, jeb pahrsfwehtdeenahm
 tai paschà basnizà spreddiki fakka. Mastawas basnizàs-
 teefa rakta, ka itt retteem mahzitajeem fawa draudse irr
 tuwu klahht tai paschà pilssatà un aprinki, bet ka zitteem
 wisseem gan drihs puss gaddu woi wehl ilgaki jabrauz
 apfahrt, lai fawas awis warr apmekleht, kas pilssatòs
 un zeemòs woi us semmehm dshwo schurp un turp pa-
 tahm leelahm guberniahm. Tarehz arri mahzitaji wai-
 rak ne ka weenreis jeb pahri reises ifgaddus katrà weetà
 newarr tikf un ittin tahlòs pilssatòs jeb semmes stuh-
 ròs gan arri 7 woi 8 gaddi aisgabjufchi, ka itt neweens
 Luttera mahzitajs pee Luttera-tizzigeem naw tizzis, kad
 mahzitajs, kam peekritte tur nobraukt, bij nomirris woi us
 tehwu-semmi atpakkal nahzis. Us saweem tahleem zel-
 leem mahzitaji tikkai pahri deenas un ja dauds pahri ned-
 delas warr apstahht weenà weetà. Tad wiini ikdeenas
 Deewa wahrdus fluddina un jaunellus dauds mas pa-
 mahza, kas gan daudsreis ar gauschi wahju sapraschanu
 jaesfwehti. Bet arridsan noteekahs, ka mehnescheem un
 pussgaddeem jagaida, kamehr mahzitajs atbrauz kahdu
 pahri laulaht un ka winnam jau 2 un 3 gaddus wezzi
 behrni jakrysti. Un kamehr mahzitaji tik ilgu laiku ap-
 fahrt brauka sinnam atkal winnu ihstelahm draudsehm

bes wiannu Deewa wahrdeem un zitteem ammata darbeem ja-isteeck. Tã Drenburgas mahzitajs 4 mehneschus us zella bijs un Jekuzkas mahzitajs feschus mehneschus pehrnã gaddã reisojis, gan semmes wirsũ, gan par Sibirijas leeluppehm un par juhru braukdams, gan zaur leeleem purweem un tuknescheem bes zella sirga mugurã wairak ne ka 500 werstes jahdams. Wissa schi zella garrums irr lihds 14,000 werstehm jeb 2000 juhdschẽm jarehkina un daschureis kã zaur Deewa brihnumu no nahwes breefmahm irr isglabhts. Dauds weetas winsch tizzibas beedrus atraddis, pee Amur-uppes ohstas arri tahdus Wahzeefchus kas Amerikã dsimmuschẽ ne pee kahdas tizzibas draudses nepeederreja.

Zittureis no tahla zella pahrnahzis winsch bij atraddis Jekuzkã grahamatu no Jakuzkas gubernatora, lai nahsoht, winnam behrninu kristiht un tad bija jabrauz no Jekuzkas us Jakuzkas pilsfatu 2700 werstes turp un 2700 werstes atpakkal tas irr 770 juhdses tahs weenas kristibas deht. Bet ne Sibiriã ween, arridsan Ciroypas dalkã Luttera mahzitajeem pahrlẽcku leelas braukfchanas. Tas divisiones=*)mahzitajs, kas Tulas pilsfatã stahw zittkahrt pa tahm guberniahm Tula, Kaluga, Drel, Wladimir un Twer ifgaddus 8000 werstes irr brauzis un weenã gaddã 12,000 werstes un Nowgorodas mahzitajam arridsan Luttera-tizzigi peejãs guberniãs ja-apmekle, kas 13,670 □ juhdses leelas, tas irr 8 reis tik leelas

*) Par divisiones-mahzitajeem sanz tohs, to schẽchligs Seifers turr preeckch faweem Luttera-tizzigeem kareawihreem, kam gawenu laikã pee katra pulka un bataljona janobrauz teem sw. walkarinu doht. Tahdu pawissam irr 15.

ka wiffa Widsemme, Kursemme un Jggaunufemme kohpâ. Schee mahzitaji nu gan ar fawu leelu braukfchanu ne zil dauds tizzibas=beedru ne=useet, un daschâ guberniâ tif kahbus desmits woi pahridefinitz behrnus katrâ gaddâ dabbu kristiht. Turpretti tannis weetas, fur pee Wolga=uppes un atfal ne tablu no mellas juhvas tee no Wahz=semmes eenahkfufchi semmes kohpeji (kolonisti) leelôs zee= môs dsihwo, draudses tif lauschu pilnas, ka dascham mahzita= tam wairak ne ka 12,000 dwehfeles jakohpj un fawâs peeziâs, feschâs basnizâs lihds 700 woi 800 behrnceem ikgaddus jakristi. Weens mahzitajs pehrnâ gaddâ 905 behrnus kristijis un pee zittas draudses, kam arr tif weens pats mahzitajs 17 leeli zeemi un wehl 5 pilsfati Afowas juhvas mallâ peederr. — To wiffu lassohyt gan warr peeminneht ta Kunga wahrdu Matteüs 9, 37. 38. Plaujama dauds, bet mas plahweju, tapehz luhdsheet ta plaujama kunga, ka tas darbineekus gribbetu isdshyt pee fawa plaujama. Luhgshanas no teem isklidufcheem tiz= zibas=beedreem gan atfkann basnizâs teesu aufis, lai jelle winneem mahzitajus fuhtha, bet fur masôs pulkôs ween tee kohpâ dsihwo, tur tee mahzitajeem nespehj doht, kas pee dsihwibas usturra waijaga.

La Maskawas generalsuperdents pehrnâ waffarâ fchupfs un winnpuff Kaukasus kalneem bijis muhsu bas= nizâs hufshanu un waijadshbas ismekleht un apleezina, ka tanni pussê ween lohthi waijadsetu 6 woi 7 jaunas mahzitaju weetas eezelt wifswairak tam leelam farra= spehkam par labbu, kas tur stahw un fur dauds Luttera= tizzigi wirfneeki un saldati rohdaht. Pee Zeiska un Pee= tigorska arri ne tablu pa 3 woi 4 Luttera=tizzibas sem=

mes kohpeju zeemeem rohdahs un Zeiskâ pee Afowas juh-
ras Latweefchu draudsîte no 118 dwehselehm sakrahju-
fees, kam tâpat kâ Wahzeefcheem naw ne mahzitaja ne
Deewa namma, ne basnizas rihtu, bet kas tomehr sweh-
tâs deenâs fanahk kahdâ istabâ, kur kesters teem spred-
diki lassa. Winni labpraht gribb ffohlas nammu ustai-
fitees un no sawas nabbadsibas arri labbu teefu peemest,
lai ar Wahzeefcheem kohpâ warr mahzitaju dabbut.
Arriidsan labbi mahzitu ffohlmeisteri tee gauschi kahrotu,
bet wehl nespehj to fewim eegahdaht. — Tâpat kâ
tanni puffed wehl dauds zittahm Luttera-draudsêhm ne
ween par mahzitaju, bet arriidsan par Deewa nammu,
ffohlu un ffohlmeisteru truhkumu jaschehlojahs. Dauds
mahzitajeem, kas apfahrt brauka, katru reis kautkahda
istaba, woi ffohla ja-islubdsahs, kur Deewa wahrduis tur-
reht un daschas draudses nespehj sawas wezzas basnizi-
nas fataischt, woi saweem mahzitajeem un ffohlmeister-
reem jelle puffed gohdigu un fiftu kohrteli gahdaht.
Tannis pilsfatôs, kur mahzitaji dshwo, gan ffohlas irr
eezeltas un mahzitaji paschi jauneklus mahza, bet dauds
zittâs weetas behrni itt ne kahdâ wihsê pee Luttera Deewa
wahrdu mahzibas newarr tikt un tapehj gan warr saprast,
zif wahji tee irr japeenemm, kad mahzitais atbrauz win-
nus pehj ne zif deenahm eefwehticht. Baggati un pahr-
tiffuschî gan sawus behrnus us Pehsterburgu, woi us muhsu
puffi fuhda ffohlâ un pee eefwehtifchanas, bet kâ nab-
badstai to eefpehs? Tâ gan noteek, ka zitti no Luttera
wezzakeem dshimmuschî ne sawu tehwu wallodu nesaproht,
un sawu tizzibu woi pawissam atstahj, woi nesapraschanâ
un tumfiba muhsu tizzibai par kaunu dshwo un bes

Ewangeliuma eepreezinaſchanas nomirſt. Bet gohds Dee-
 wam arriſan daſchi, kaſ mahjäs, kad papilnam warreja
 peetiſt, par Deewa wahrdeem maſ ko behdaja, tur, fur
 bads peegahjis, pehz teem irr iſſalkuſchi un noſlahpufchi
 un ittin lohti preezajahs, kad pehz ilga laika atkal ſawu
 dwehfeli warr atſpirdſinaht ar Deewa wahrdeem un ar
 ſwehtu waſſarehdeenu. To dauds mahzitaji apleezina
 un taſ arri redſams zaur to ka daſchas draudſes, kaut
 gan pehz lauſchu ſkaita ittin maſas, tomehr tiſ dauds ſa-
 mett, ka ſewim ihpaſchu mahzitaju warr gahdaht. Tä
 preekſch 3 gaddeem zaur Rihgas Zahna draudſes mihle-
 ſtibas dahwanahm warreja noſubtiht Latweeſchu graham-
 taſ Penſas mahzitajam tahta Kreewu ſemmè, kaſ tahtas
 grahamataſ bij luhdiſis preekſch Latweeſchu ſaldateem, kaſ
 pee roinna pee Deewa galda nahze. Kad ſchis mahzitaſ
 bij iſdalliſis 40 ſaldateem Deewa wahrdu grahamataſ,
 tad winſch tam, kaſ Zahna draudſes wezzakaſ mahzitaſ
 bija tai laika, tà rakſtija: „Es wehletohs ka juhs un wiſſi,
 kaſ ar ſawahm dahwanahm mums ſchahs grahamataſ gah-
 dajuſchi, buhtu warrejuſchi redſeht to preeku, ar ko wiſſi
 ſchee karra wihri ſawas grahamataſ ſanehme. Zitti ſawu
 grahamatina ſkuhpſtija un wezs underoppizeers kaſ pehrnä
 gaddä nandu ſohlja, lai tiſ grahamatu winnam gahdajohht,
 ſawu „dſihwu maſi“ ar abbaht rohkahm turreja un
 ar aſſarahm azzis pillä baſſi laſſija, kad es jau zittä kam-
 bari biju aiſgahjis. Tee kaſ katkiſſi gan wehl puſſlihdſ
 ſinnaja, bet laſſiſchanu bij aiſmirſuſchi no tahm maſahm
 grahamatinaht tà ſohljahs mahzitees, ka nahkoſchä gaddä
 leelakaſ warretu dabuht. Kad pee biſts nahze, tad jau
 arri gan labbi bij eenehmufchees taht jautafchanas un

atbildeschanas kas jamahzahs teem, kas griib pee Deewa galda eet." Ut ne Latweefchi ween tà pehz Deewa wahrdeem kahro. Simbirskas pilsfata Wahzu draudse, kam ar wisseem behrneem tik 249 dwehseles irr, ifgaddus 300 Rubl. mahzitajam fohla doht un mahzitaju un ffoh-las nammu par 2000 Rubl. irr nopirkufi un Twer pilsfata 60 woi 70 pamilijas ifgaddus 650 Rubl. preeksch mahzitaju famett. Zittas draudses arr to labpracht weh-letohs, bet nespehj tik dauds fadsiht. — Zkats, kas lihds schim ar apdohmu lassijis gan buhs atsinis, zif lohti muhsu tizzibas-beedreem Kreewu semmè waijaga, ka mehsteem palihdsam, to dwehseles barribu un apkohpschanu dabbuht, fo paschi ween nespehj sewim gahdaht. Bet warr buht daschs labs, kam winnu behdas gan pee firds eet, jautahs, ka tad mehsteem warram teem palihdscht, kas tik tablu no mums noht un par tik besgalla leelu pasau-les gabbalu irr ifklibuschchi? Kas tà dohma, lai wehra nemm, fo wehl stahstisim,

II.

Kà zaur to jaunu palihdsibas-lahdi war-ram zerrecht, saweem tizzibas-brahleem Kreewu-semmè labbu palihgu pasneegt.

Papreeksch no teem likkumeem, fo muhsu schelligs Keisers jau 1858ta gadda irr apstiprinajis schai palihdsi-bas-lahdei tohs, kas jums jo wehra leekami, scheitan istulkosim.

1.

Palihdsibas-lahde preeksch Luttera-tizzigahm draudsehm Kreewu walsti irr eezelta, schihs tizzibas draudsehm un

mahzitateem tad naudas palihgu doht, kad draudses neds paschas to waijadsiigu naudu newarr famest, neds to zittur dabbuht.

2.

No schihs lahdes warr palihgu doht, kad waijaga

- a) buhweht, fataisihht woi ihreht basnizas, luhgfschanas nammus, ffohlas un mahzitateju woi zittu basnizas kalpu mahjas;
- b) usturru gahdaht mahzitateem no jauna sakrahtas draudses, woi mahzitateju jauneem darba beedreem warren leelas draudses, jeb zekka-naudu mahzitateem, kam dauds un tablu pee faweem draudses lohzeekleem jabrauz;
- c) usturreht nabbagus wezzus mahzitatejus un winau pamilijas, kad tee wahjibas deht no deenasta jaatlaisch, lai draudses warr stiprakus gannus dabbuht;
- d) ffohlas likt ismahziht tahdus, kas mahzitateju, festeru woi ffohlmeisteru ammatata draudsehm kalpohs, jeb arridsan grahmatas un zittas ffohlas waijadsiibas nabbaggahm draudsehm nopirkt.

3.

Palihdsibas-lahdei nauda fanahht

- a) no mihlestibas dahwanahm, ko weenreis, jeb itgadus laudis dohd;
- b) no tahm dahwanahm, ko daschureis Luttera basnizas fameht;
- c) no tahs mantas, ko labfirdigi zilweki mirdami woi zittadi pehz likkumeem palihdsibas-lahdei nowehle.

4.

Ikkatrs Luttera draudses lohzeklis, kas apsohlahs ikgaddus fawu teefu (lai buhtu wiffmasaka) preeksch palihdsibas=lahdes doht, jeb kas dohd simts Rubbulus uf reis, irr winnas beedris un warr fawu balfi doht beedru faefchanas un winnu paschu warr eezelt kahda waldifchanas ammata. Tee kas weenreis dohd masak ne ka simts Rubbulus, teef faukti par winnas draugeem.

5.

Luttera basnizas augstaka teefa jeb General-Konfftoriuma teefa palihdsibas=lahbei par augstaku usraugu irr eezelta, winnai wiffas waijadfigas sinnas dohd un winnas buhschanu paschire un preeksch augstakeem waldineekeem aistahw.

6.

Ihstena palihdsibas=lahdes waldifchana irr usdohta augstakai galwas=beedribai Pehterburga (ko ar sweschu wahrdu fauz: Central-Comite), kam irr weens preekschfehdetajs, 12 peefehdetaji, un wehl 2 beedri, kas weens wiffu rakstifchanu, ohtes naudas fanemschanu un isdohfchanu apgahda. Ischetreem peefehdetajeem wiffmasak buhs buht no mahzitaju kahretas. Schi galwas beedriba Pehterburga ikmehneshus, jeb ja waijaga, wehl wairak fanahk.

7.

Tannis pilsfatods, kur basnizas-teefas irr un zittods leelafods pilsfatods eezels aprinka=beedribas (Bezirks=

Comité), masafōs pilssatōs un semneeku draudšes palihga-beedribas (Hilfs-Comité). Aprinkā-beedribahm irr preekschfehdejais un 4 woi 6 beedri, starp teom weens mahzitajs ja wairaf nē. Palihga-beedribahm, ko mahzītajt un basnizas preekschneeki katrā draudšē raug ezejt, irr preekschneeks un 3 woi 4 beedri. Draudšes mahzītajam buhs kļāht buht un winsch warr usnemt preekschneeka un rakstītājā ammatu reišē.

8.

Galwas-beedribai Pehterburgā peekriht

- a) skubbināht, ka aprinkā- un palihga-beedribas wissur ezejt;
- b) gahdaht, ka ittir skaidras un ustizzamas sinnas dabbu un atkal draudšehm sluddina, kahdas waijadšibas un kahds truhkums Luttera-draudšehm Kree-wu-semmē irr, wisswairaf tannis weetās, kur jau kahdu palihdšibu luhdsahs;
- c) dšitees, ka tahdu truhkumu pateesi warretu glahbt, tadehl naudu kalassiht un to sanahkfuschu naudu pareisi isdalliht;
- d) apskattihht, ka arridsan aprinkā- un palihga-beedribas naudu pareisi walda, ka bes waijadšibas ne ko ne-isdohd, bet riktigu rehkinumu atdohd un ka tahs nowehletas mihlestibas-dahwanas pateesi tā isbruhke, ka irr nospreests.

9.

Aprinkā-beedribahm peenahkajs wissās schinnts darwischanās galwas-beedribai palihdseht, tā ka ikkatra sawā

aprinti garrigas waijadšibas ismekle, sinnamas darra un zif warredama paglahbj, jeb no galwas-beedribas palihgu isluhdšahs un tad gahda, ka to pateesi draudsehm par labbu isdohd. Aprinka-beedribahm irr wehlehts weenu pussi no tahs naudas, ko gadskahtā paščas fanemm un no palihga-beedribahm dabbu, isdohd preekšč sawa pašča aprinka waijadšibahm. Dhtu pussi tahs aistle galwas-beedribai Pehterburgā, kam wiffas Luttera-tizzigu waijadšibas Kreewu-femmē preekšč azzim jaturr un tadehl mihlestibas dahwanas no wiffahm pusehm jaisdalla, ka kurrā weetā wairak waijaga.

10.

Palihga-beedribahm mihlestibas-dahwanas sawās draudšes jašalassa un wiffa nauda, kas fanahk aprinka-beedribai ja-aissuhta, bet tahs arrišsan warr peelikt sawu luhgščanu, kurrā weetā un waijadšibā palihga-beedriba wehletohs ar sawu krašjuminu tizzibas-beedreem palihdseht. Par tahdu luhgščanu galwas-beedribai sinnamu darra, kas to paklausa, ja negaddahs štipri kawekki, ka to newarr isdarriht. Tapat ikkatram zilwekam kas palihdšibas-lahdei naudu dohd, brihw noteikt, ko lai ar wiina dahwanu darra tizzibas-brahleem par labbu un tad šči dahwana tur un tā irr janodohd, ka dewejs irr spreedis.

11.

Wiffas dahwanas, ko galwas-beedriba un aprinka-beedribas nowehle, tikkai drihšt isdallih ar basnizas-teefu šnanu un pakauščanu un wifs, kas palihdšibas-lahdei peederr, irr jašarga un jašahršahw tapat ka basnizas un

krohna manta. Gramatas un pakkifchus, kas ar palih-
dsibas-lahdes ihpafchu seegeli aisseegeletas, bes maksas ar
pasi warr fuhthi pa wissu Kreewu-walsti.

12.

Katra gadda galla galwas-beedriba skaidru leezibu
dohd, ko palihdsibas-lahde pa wissu Kreewu-walsti irr
strahdajust un zif naudas ta eenehmusi un isdewusi. Scho
leezibu ta preefcha leek Pehterburga wisseem fanahku-
scheem beedreem un draugeem un pehz tam augstakai
basnizas-teesai un augstam Ministera kungam un tad fchi
leeziba teek drikketa un wisseem sinnama darrita. Arridsan
aprinka- un palihga-beedribas ifgaddus fawus beedrus
un draugus fasausz un teem leezibu dohd par fawu darbu
un winna augleem.

No scheem likkumeem jau irr redsams, ka palihdsi-
bas-lahdes teizams un fwehts darbs tas irr, leelu gar-
rigu tihflu ismest pa wissahm Kreewu-walsts Luttera-
draudsehm un to mihlestibas-dahwanu lohmu, ko ar fcho
tihflu fanemm, tad pareisi isdallihst teem tizzibas-beedreem,
kam pee winnu dwehseles-aptohpshanas wisswairak pa-
lihga waijaga. Tapehz gan warram zerreht zaur pa-
lihdsibas-lahdi tizzibas-beedreem pateesi palihgu pasneegt
un jau pirmâ gaddâ fchi darba eefahkums rahda, ka ta
zerriba naw weltiga, bet ar Deewu schehligu palihgu
muhfu Luttera-draudsehm labbus auglus neffihš. 19tâ
April-deenâ 1859tâ gaddâ Pehterburgâ no augstakas
basnizas-teefas irr faaizinati tee, kas bij fohlijufchees
palihdsibas-lahdei par beedreem buht un iswehleja tohs
15 kungus, kam bij par galwas-beedribas waldineekeem

palitt. Wiannu preekschfehdetajs irr augsts Keisera General-Adjutants Barons von Wrangell. Starp zitteem juhs Latweefchi til pasihfeet Pehterburgas Latweefchu mahzitaju, zittfahrt Dohbeles mahzitaju Richter un mahzitaju Bäckmann, kas Krimmaldas un Mas-Sallazas draudsehm par gannu bijis. Kad galwas beedribas waldineeki pirmureisi fanahze 19tā Mai-deenā 1859, tad to preezigu sinnu dabuju, ka muhsu schiehligs Keisers famu paschu angstu raddineeku, to Erzogu Georg no Mecklenburgas walfts par palihdsibas-lahdes augstaku fargu un galwineeku (Patron) eezehlis, un schis augsts Kungs dafchureis fawā paschā pilli lizzis teem galwas-beedribas waldineekeem fanahkt un ar teem par palihdsibas-lahdes darischanahm padohmu turrejis. Schinni Mai-mehnesi jau galwas-beedriba gan Pehterburgas Luttera basnizās ihfu sinnu lifke fluddinahrt, gan faweem fanahkluscheem beedreem un draugeem skaidru leezibu dewe, ka pirmā gaddā ar palihdsibas-lahdi isdeweess. No schihs leezibas wehl kahdas wehrā leekamas sinnas jums schē dohfm lassiht.

Lihds tam laikam jau aprinka beedribas bija eezeltas: 1) Iggauņu-semmē Nehwelē, 2) Maskawā, kam par 12 guberniahm buhs gahdāht, 3) Pehterburgā, kam 6 gubernias peedallitas un jau 19 Pinnu-draudses palihg-beedribas ir eezeltas. (Diwi draudses fohlijufchas, ka kates Deewgaldneeks itgaddus buhschoht doht weenu kapieki preeksch palihdsibas-lahdes.) 4) Rihgā preeksch pilsfata basnizās-teefas aprinka, 5) Smolenskas pilsfata un guberniā, 6) Rihgā preeksch Widsemmes Latweefchu draudsehm, 7) Doffas, 8) Narwas, 9) Irkuzkas, 10) Zelgawas, 11) Leepajas un 12) Kiewas pilsfata.

Taggad arri Tchrpatà, Wilnà un Nikolajewà, tad jau pawiffam 15 aprinka-beedribas fawu darbu fahf strahdaht, bet wehl par to ihfu laiku ne kahdu sinu no faweem darbeem newarreja doht. Galwas beedriba jau irr dabbujusi 13,045 Rub. un 70 Kapeikus, ko augstaka basnizas teefa jau papreeksch bij fakrahjusi un pawiffam lihds April-mehnescha beigahm irr eenehmufi 23,838 Rub. un 52 Kapeikus, bet isde wufi pawiffam 8355 Rub. 29 Kap. tà fa wiannai atlikte 15,483 Rub. un 23 Kap. uf ohtru gaddu. Taks leelakas mihlestibas=dahwanas, ko ta nowehlejusi, irr schihs:

1) Berdianskas draudsei Afowas juhvas mallà 1000 Rub.

Schi masa draudsite, fur tikkai kahdas 40 Luttera pamilijas, jau ar leelu puhlinu bij uftaisijusees luhgshanas=nammu, fur weenà gallà fanahze Deewa wahrdusturrecht un ohtrà behruus mahzija. Tad arri wehl 1234 Rub. un 5 Kap, famette ffohlmeisteram, kas jau tur irr, un mahzitajam, ko wianni labpraht gribb dabbuht, mahju usbuhweht, bet to nespehje iswest un 854 Rub. bija uf parradu janemm un wehl dauds naudas truhke, ko paschi ne kà newarreja fadsiht. Ar teem 1000 Rubbuteem no palihdsibas=lahdes laikam fawu darbu pabeigs un tad lai Deews teem palihds drihs ihpaschu mahzitaju dabbuht, jo taggad tif 2 reis pa gaddu mahzitajs no tahlenes pee winneem atbrauz.

2) Skohdas draudsei Leifhòs 400 Rub. jo ta nabbaga buhdama nespehje, fawam mahzitajam ehkas gabdaht, ko tur lohti wajjadseja.

3) Dreles draudsei Kreemu semmè. Kad mahzi-

tajs no Kurškas Drele atbrauze, tad Deewa wahrduš newarreja zittā weetā turreht, bet leelā trakteera istabā bij jasanah, kur wiffahds dumpis bij dsirdams, ka blakam galdus klahje, fullaini skraidija un weesi plahpaja, kamehr Luttera draudse Deewu luhdse un spreddiki klaufigahs. Jan fenn bij sahkluschi naudu kraht un basnizas muhrus ar jan ustaisijusch, bet eekschpussi nespehje wairs gattaru dabhuht un tapehz isluhdse un dabbuja no palihdsibas=lahdes 1500 Rubl., ko Dreles draudse sohla atdoht, kad no basnizas buhweschanas leelahm maksaschannahm dauds mas buhs atspirgusi.

4) Masai draudsei Rossitenes aprinki Witebeskas guberniā kur pilsfatinā, ko fauz Warkland un arridsan muischās un zeemōs kas tur apfahrt, Luttera tizigi dsihwo, ko Polozkas mahzitajs apmekle. Teem plazis schinkohs un zits palihgs sohlihts no kahda muischneeka un no palihdsibas=lahdes tee 1000 Rubl. dabbususch, sewim basnizianu ustaisiht, jo tanni weetā kur zittreis Deewa wahrduš turreja, Kattolu tizzibas leelstungs to wairs nekauj.

5) Luttera draudsei Leischu meestā, ko fauz Szwekszen, kas pee Krottingas mahzitaja peekriht. Schis nabbagu ammatneeku pulzinsch kas til 400 dwehfeles skaita, sawu basnizu patlabban bij labbi pahrtaisijis, tad paschā jauna Jahna deenā 1858tā gaddā basniza un skohlas=nams, kur arri dseedatajs dsihwoja, ar ugguni aishgahje, kas zeemā bij isspruzzis. Gan ar wissu spehku puhledamees, naudu salassidami un no gohdigeem Kattolu muischneekem kohkus isluhgusch, tee skohlas=nammu atkal no jauna ustaisijusch, bet afmina=basnizu, kas

4000 Rubl. makkahs, fewim gahdaht, to wianu knappa rohka nespehji, tadeht scheem gan waijadseja tizzibas=beedru rohku pasneegt un teem 1000 Rubl. nowehseja.

6) Finnu semneeku draudsei Gubaniz, Pehterburgas guberniä. Tur wezza basniza bij fagrüüfi un jau fenn Deewa wahrdi bij jaturr kahdä schkuhni, tur wehisch, lectus un sneegs tikke eekschä. Jauna basniza no akmineem un steegeleem makkahs 18000 Rubl. bet ar to eefahkumu no 3000 Rubl., fo palihdsibas=lahde dewust, draudse sawu darbu irr usnehmusi.

7) Jggau nu Jahna draudsei paschä Pehterburgas pilsfata. Pee schihs draudses wiffwairak saldati no Jggauu semmes un no Widssemes un Sahmu=semmes Jggauueem peederr, kam Keisera schehlastiba ihpaschu mahzitaju turr un lihds schim itgaddus 2200 Rubbutus makkaja, ar fo leelu istabu preeksch Deewa wahrdeem un mahzitajam kohrteli ihreht. Bet leelai draudsei, kas augumä aug, tanni istabä wairs nebija ruhmes un kad no schehliga Keisera bija isluhgts, ka winsch tahs ihres=naudas weeta 55000 Rubl. us reis likke ismakkahht, tad ar scho naudun zittahm leelahm mihlestibas=dahwanahm smuffu basnizu un mahzitaju= un skohlas=nammu uftaisija, kas scho ruddeni buhs gattawi. Bet tapeh3, ka Pehterburgä buhweschana pahroleeku dahrga (plazzis ween makfa 13000 Rubl.), arridsan nauda peetruhkusi un no palihdsibas=lahdes 2000 Rubl. bij jaisluhdsahs, fo atkal fohla atdoht, kad zitti parradi wairs nespeedihs. Tä irr redsams, ka pirmä gaddä jau 7 draudses, kam to lohti waijadseja no palihdsibas=lahdes labbu palihgu dabbuja un kad tahs basnizas, fo winnas dahwanas palihdseja eefahht woi pa=

beigt, fawà laikà eefwehtihis, tad tur arridsan Deewu flawehs un Deewu luhgs par ifkatru, kas fawu miblestibas dahwantinu pee fchi labba darba peelizzis un tà palihdsejis tizzibas-beedreem fawu Deewa nammu gattawu dabbuht. Bet galwas-beedribas leeziba arridsan peeminu, zif warren dauds wehl jastrahda, ja tik daudsmaf tizzibas beedru truhkumu gribb palihdseht pildiht. Ta stahsta papreeksch par Nischkawas zeemu ne tablu no Dmskas pilsfata Sibirijas wakkaru puffe. Tur zittfahrt tik krohna semneeki no Pinu-tautas dshwoja, bet pehzat tur irr fakrahti wiffi Luttera tizzigi no Pinu, Zggamu, Latweeschu un Wahzeeschu tautas, kas kahdu noseegumu dehl us Sibirijas wakkara pussi nodsihti.

Tad un wairs ruhme nepeeteek, neds pascha zeema, neds tannis semmes gabbalos, kas schin zeemam peedaliti un teem, kas pehdigi turp nonahkufchi gandrihs par ubbageem un wasankeem japaleek tapehz ka wairs neware dabbuht fawu ehnu un semmes stuhri. Tapehz irr luhgts, lai augsti waldineeki wehle, wiffu to zeemu zitta leelaka un labbaka widdu pahzelt un par to wezzu zeemu ne kahda skahde nebuhtu, tapehz ka tur tik stahw wezzas nabhagu buhdas, sakrittusi basnizina un mahzitaja mahja kam tik weens pats kambars irr un lauki arr newaid labbi. Taudis paschi tufchi, tapehz teem buhtu japalihds jauna zeema basnizu un skohlu ustaihti. Preeksch mahzitaja mahju muhsu augsta Keisera schelastiba 1198 Rub. irr nowehlejusi. Wehl japeeminn, ka tanni puffe, ja tik warretu tohs usturreht, diwi mahzitaji gan buhtu sohti waijadfigi, weens Wahzeescheem un Latweescheem, ohts Pianeeem, Zgganeem un Smeedreem jo tahdu, kas

wiffas fchahs walldas labbi mahf, ne maf newarr dab-
 buht. Täpat arriofan Tobolskas pilskata draudse irr
 aifoffhti laundarritaji no wiffahm fchahm tautahm un wal-
 lodahm. Rohku basnizina til wezza un fapüüfi fa bef
 hailehm newarr eekfchâ eet un jebfchu masa nabbaga
 draudse jau nandu famettufi to lahpiht, tatschu preekfch
 labbakas fataisfchanas wehl dauds wairaf wajadsehs ne
 fa ta fpehj fadabbuht. Skohlmeiftera pawiffam newaid
 un behrni ne Deewa wahrdus un gandrihs ne fawu
 tehwu walldodu nemahzahs, bet nabbagu tizzibas-beedru
 jo deenas jo wairaf rohdahs un klaudsina pee tahm dur-
 win, fur tee retti pahrtikufchi draudses lohzeffi dshwo.
 Tur gan palihgu lohti wajjaga, täpat arriofan Dren-
 burga fur 80 Luttera-tizzigi behrni bef skohlas irr. Par
 Irkuzkas mahzitaja draudfi leelâ Sibirijas rihta puffe
 jau daschas finnas effat laffijufchi, tapehz fchê to ween
 peeminnefim, fa Kofsmanu mahzitajs pehrnâ gaddâ fa-
 wus tablus zellus braukdams 135 Rub. mihlestibas-dahwa-
 nas preekfch tizzibas-beedreem falaffijis un fa Irkuzkas ap-
 riinka beedriba pawiffam 300 Rub. preekfch palihdsibas-
 lahdes fanehmufi un 150 Rub. galwas-beedribai Pehter-
 burga atfuhtijufi.

Te nu, mihli tizzibas beedri, jums bij dauds to
 laffihht un apdohmahht par tizzibas-brahku truhkumeem,
 bet arriofan par to zerribu, kas mums zaur Keifera
 fchehlastibu uflehkufi, fa teem zaur palihdsibas-lahdi
 warrefim fawu rohku pafneegt, lai dshwo nefinn zil
 tablu no mums pafchâ Kreewu-walfts gallâ. Tad nu
 mums arr peenahkabs to pee firds nemt un lahpraht
 fawu rohku atdarriht, lai no tabs baggatibas woi nab-

badsibas, fo Deews mums nowehlejis, arri peeleekam
 fawu teefu pee fchi mihlestibas-darba. Zaur ta Kunga
 schelastibu mums jau no wezzeem laikeem irr wifs, kas pee
 muhsu dwehseles apkohpschanas waijaga; basnizas un mahzi-
 taji, skohlas un fwehtas grahmatas ir Latweefchu Luttera-
 draudsehm zaur waldineeku, kungu un mahzitaju gahdaschanu
 muhsu Widsemmè un Kurssemmè ne kur netruhkst, woi tad ir
 jums, mihli Latweefchi! nepeeklahjahs peepalihdseht ar fa-
 wahm dahwanahm, lai arri tahlejās atstāstās draudsēs Dee-
 wa wahrds tohp fwehtihits un Deewa walstiba jo gaddus jo
 wairaf nahf? Kad Zerkuzkā un Sibirijas tukfnefchōs Lut-
 tera=tizzigi naw atrahwufchees doht, tad ir juhs ne=at-
 raujeetees, kad juhsu mahzitaji skubbinahs palihdsibas=
 lahdei par labbu basnizā naudu famest, jeb ihpaschu pa-
 lihga=beedribu juhsu draudsē eezelt un nekauneetees, lai
 buhtu gan masa dahwantina, fo ifgaddus spehjat atnest,
 par fchi fwehtiga darba beedreem palikt. Kad dauds lau-
 fchu tik pa grafcheem faleek, tad labba teefa fanahf. Us
 rihta Sibiriju wairaf ne ka 4300 Rub. nosuhtiti, bet
 neweens no teem mihleem dewejeem to nebuhs manni-
 jis nedf tadeht kahdu truhkumu zeetis. Tapehž kam
 Deews laizigu pahrtikfchanu fwehtijis, tas lai dohd ar
 baggatu rohku, kas tik pahri kapeikus warr fakraht, lai
 tohs peeneff ar preezigu firdi un peeminn, ka tas Kungs
 Kristus tahs nabbaga atraitnes artawu schehligi usluh-
 kōja. Kaut tikfai wiffās draudsēs ifkatrs fawu masuminu
 peeliktu, tad no wiffahm pusehm palihdsibas=lahdei spehka
 deewsgan rastohs, ar fo tizzibas=beedreem, kas ifslahpu-
 fchi pehž Deewa wahrdeem, to dshwu uhdeni gahdaht,
 kas werd us muhschigu dshwofchanu, ittin kā no maseem

frautineem uppite fateff, un no dauds uppitehm leeluppe
 pildahs, kas dauds tuhkstoscheem flahpes dseffina un wif-
 fahdu labbumu darra. Tà lai tas Kungs jaunu palih-
 dsibas=lahdi preeksch Luttera=draudsehm baggati fwehti
 teem kas mihlestibas=dahwanas pee winnas dohd un no
 winnas fanemm, ka ta augumà aug un tahbus auglus
 atness, ka jo gaddus jo wairaf par winnas peeaugfchanu
 labbas sianas dabbutjufchi, allaschin warram faukt, kà
 taggadin jau par winnas eefahkumu jafakka: Tas Kungs
 leelas leetas pee mums darrijis. Winnam gohds pee-
 derr muhschigi!

Amen.

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0306054947

10.15

38